

SZABADSÁG

A Magyar Népi Szövetség
udvarhelymegyei lapja

Megjelenik minden kedd reggel
Felelős szerkesztő: Imets János

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szekelyudvarhely, Kossov Lajos utca 18 szám.

A NÉP ALKOTMÁNYA

Uj alkotmánya van az ország népének. Alkotmány, melynek minden sora, minden betűje a nép hatalmából fogant.

A Nagy Nemzetgyűlés megszavazta azt az Alkotmányt, melyet előbb az ország népe elé bocsátottak megvitatás végett. A közel egy hónapos vita gyümölcse megért. A Román Népköztársaságnak van egy Alkotmánya, mely viszályokról azokat a hatalmas gazdasági és szociális változásokat, melyek a demokratikus rendszer három esztendejében végbementek az országban.

A Nagy Nemzetgyűlés házában a nép képviselői elvégezték első feladatukat és az egész nép nagy művét, az Alkotmányt megszavazták.

Az ország népe mostantól kezdve ennek az új Alkotmánynak az alapján építi ujja az országot. Ennek az Alkotmánynak az alapján, mely a munkásosztály, a parasztság és haladó értelmiség egységes harcának eredménye.

Az új Alkotmány nemcsak a demokratikus rendszer által eddig kivívott jogokat szentesíti, de ugyanakkor a még legelőrehaladottabb polgári demokráciában is ismeretlen jogokat biztosít. Ezek a jogok mindinkább kiszélesednek a Román Népköztársaság gazdasági életének fejlődésével.

E jogok és lehetőségek felismerése ma már az ország lakosságának a szívében örömet kellett, de ugyanakkor mindannyiunknak kell tudni, hogy megvalósításuk minél szélesebb körben függ az ország gazdasági életének fejlődésétől, vagyis a gyárak, üzemek és a földek termelésének az emelésétől.

Mindeme kérdésekre figyelmeztet fordítottak képviselőink és ugyanakkor újra és újra áttanulmányozták a szakaszokat s ahol szükség volt rá, ott megkeresték a megfelelőbb kifejezéseket, hogy még árnyalataiban is kifejezzék a nép hatalomból folyó jogokat és kötelezettségeket, mintegy kifejezve az új szellemet, az új magatartást az államhatalommal, a néppel szemben. Így láthatjuk, hogy az alkotmánytervezetben még fenn-

állt a 24. szakaszban a számszerű meghatározás a nemzeti területi közigazgatásban való anyanyelvhasználatra vonatkozólag (a bizonyos 30%), míg az új Alkotmány módosított 24. szakaszának végleges szövege így hangzik:

„A Román Népköztársaságban az együttélő nemzetiségek nyelvének használata és az anyanyelvi oktatás minden iskolai fokozatban biztosítva van. Azokban a körzetekben, amelyekben a román nemzetiségen kívül más nemzetiségek is élnek, a közigazgatásban és az igazságszolgáltatásban szóban és írásban az illető nemzetiség nyelvét is használják és az illető nemzetiség sorából vagy más nemzetiségű, de a helyi lakosság nyelvét ismerő személyekből neveznek

ki tisztviselőket.

A román nyelv és irodalom bármilyen fokú iskolában kötelező.

Ez az árnyalatnyi törvénymódosítás is jellemzi az új Alkotmány új szellemét. Itt csak a számszerű meghatározást, a százalékos törölték el, de ez megvilágítja azt, hogy a nép képviselői valóban a dolgozó népet képviselik minden megkülönböztetés nélkül.

Ezt az Alkotmányt az ország népének élő valósággá kell változtatnia.

A munkás, aki a munkafegyelmet erősíti és a többtermelést emeli, a földműves, aki veti az új magot a földbe, a művész, aki műveivel lelkesíti az újjáépítési harcban a tömegeket, a mérnök,

aki újabb és újabb technikai megoldásokon dolgozik, az orvos, aki az ország népének egészségére ügyel, mindannyian együtt mondhatjuk, hogy valóban élletté változtatjuk a Román Népköztársaság új Alkotmányát.

A Nagy Nemzetgyűlés elnökségének és a kormánynak az összetétele biztosíték arra, hogy a nép erőfeszítései nyomán újabb megvalósítások születnek, míg az Alkotmány nemcsak leirt betű, hanem élő valóság lesz.

A népi demokrácia kiszélesítésének és végleges megvalósításának útján az új Alkotmány hatalmas fegyver a nép kezében.

Olyan alkotmányunk van, melyhez hasonló kevés van a világon, éppen azért fel a harcra és munkára, hogy teljes egészében élvezni tudjuk ennek az Alkotmánynak összes csodás megvalósításait.

b. b. m.

Kitörő lelkesedéssel vette tudomásul az ország népe a Nagy Nemzetgyűlés elnökségének és a Népköztársaság új kormányának megválasztását Három magyar tagja van a Nagy Nemzetgyűlés elnökségének

A Nagy Nemzetgyűlés országépítő munkáját az Alkotmány megszavazása után tovább folytatta és megválasztotta a Nagy Nemzetgyűlés elnökségét. Az elnökség tagjai a következők: elnök: Parhon professzor, alelnökök: Constantinescu Ieși, Mihail Sadoveanu, Ion Niculi, titkár: Marin Florea Ionescu. Tagok: Anton Alexandrescu, Bányai László, Ion Bica, Ljuba Chi sinevschi, Constanța Crăciun, Mihail Moraru, Mogyorós Sándor, Nyilas Ilona, Parcau Irimie, Părvulescu Constantin, Popa Emil, Gheorghe Pruteanu, Tanase Zaharie és Romulus Zaroni.

Az elnökség tagjai után a kormány tagjait az ország népének képviselői kitörő lelkesedéssel választották meg.

Ezek a következők: miniszterelnök: Groza Péter dr. Első miniszterelnök helyettes: Gheorghe Gheorghiu Dej, aki egyben a Legfelsőbb Gazdasági Tanács elnöke és az ország gazdasági talpraállítására alakult miniszteri bizottság elnöke, hatáskörébe tartozik a gazdasági és pénzügyminiszteriumok munkájának ellenőrzése.

A második miniszterelnök helyettes: Traian Savulescu, akinek feladata a földművelésügyi és erdészeti miniszteriumok munkájának ellenőrzése, valamint összeegyeztetése.

A harmadik miniszterelnök helyettes: Stefan Voitec, hatáskörébe a művészetügyi és szociális miniszteriumok munkájának összeegyeztetése tartozik.

Pénzügyminiszter: Luka László.

Bürokratikus miniszter: Teohari Gheorgescu

Külföldügyi miniszter: Pauker Anna.

Nemzetvédelmi miniszter: Emil Bodnarș.

Igazságügyminiszter: Avram Bucaciu.

Közoktatásügyi miniszter: Gheorghe

Kultuszminiszter: Stanciu Stoián.

Közlekedésügyi miniszter: N. Porfiri.

Közmunkaügyi miniszter: Th. Iordachescu.

Egészségügyi miniszter: Florica Bagdasar.

Munka és társadalombiztosítási miniszter: Lothar Radaceanu.

Mezőgazdasági és tájékoztatási miniszter: Octav Livezeanu.

Földművelésügyi miniszter: Vasile Vaida.

Erdőügyi miniszter: Vincze János.

Bánya- és petroleumügyi miniszter: Miron Constantinescu.

Iparügyi miniszter: Chivu Stoica.

Kereskedelemügyi miniszter: Bucur Schiopu.

Az ország dolgozó népe a Nagy Nemzetgyűlés elnökségébe és annak kormányába helyezi minden bizalmát és reményét s hiszi, hogy munkájuk által fel fog virágozni az ország és felemelkedik a nép életszínvonala.

A korondi népi táncsoportja Bukarestben szerepel

Az ARLUS rendezésében Bukarestben április 24-én ünnepséget tartanak, amelynek keretében bemutatják a dunavölgyi népek népi táncait. Így képviselve lesznek külön-külön csoportokkal a szláv, román, magyar, bolgár, szerb, sib. táncok, amely csoportok közös táncszámmal is lépnek fel.

Ezre az ünnepségre meghívást kapott a korondi népi táncsoport is.

„Fogságom alatt sokat tanultam. Megtanultam a népeket és azok becsületes munkás fiait tisztelni és becsülni“

— írja szüleinek Székelyudvarhelyre Balássy Imre a Szovjetunió 7858-as hadifogoly táborából.

Prémkucsmás mosolygós fiatalember képét emeljük ki a fényképhalmaz közül.

— Most küldte a fiam, ezekkel együtt, — mondja a könnyeszemű édesanya. Azután lapokat, leveleket vesz elő. Olvasás közben támad az a gondolatunk, hogy a levelek egyikét szószerint közöljük, mert szükségesnek tartjuk, hogy ezt a levelet olvassa a nagyközönség is.

Édes jó Szüleim!

Eljutottunk odáig, hogy levelet írhatunk. Azt se tudom mit írjak. Hogy egészséges vagyok, azt már írtam. Másfél évig dolgoztam az egészségügyön. 1948 februárjában kineveztek zászlóaljparancsnoknak. Még ez ideig orosz vezetőink mindenféle tekintetben meg voltak és vannak elégedve. Ennek köszönhetem, hogy Moszkvában voltam legalább 35—40 szer kiránduláson és orvosságért. Láttam Lenint, amint fekszik, mintha élne. Naponta ezrek és ezrek állnak sorba, csak hogy megnézhessek.

Nagyot és szépet alkotott. Moziban voltam. Moszkva legnagyobb parkjában sétáltam és szórakoztam egy néhányszor. Teljesen szabad embernek éreztem magam, sőt a szabadtéri színpad nézése alatt leányokkal is megismerkedtem, egyetemista, diák és munkás lányok. Mondhatom nagyon kedvesek voltak, de annál is jobb a moszkvai és rigai sör. Otthon sem ittam jobbat. Szeretnék egyszer ebben a gyönyörű és nagy városban Szüleimmel sétálni. Megmutatnám a világhírű földalattit és a híres Tretyakov képtárat, no meg a Lenin muzeumot. Sok szép nézni való akadna. Szívesen leléném életem hátralévő részét itt Moszkvában, mindenesetre elfogok még ide jönni, legalább tanulni. Hogy őszinte legyek, itt a Szovjetunióban, aki dolgozni akar és jó feje van, jól élhet. Itt a tanulásért fizetni nem kell, sőt, ha az ember jól tanul, pénzt is kap és elégségest ahhoz, hogy élni lehessen belőle. Mi a helyzet otthon? Mit csinálnak pl. a Tibi és a Boros fiúk? Tanulnak vagy dolgoznak?

A nagy rádió megvan-e? Hát a kerékpár, lemezek, hangszekrény? Kérdések egész sora, amire csak otthon kapok választ. Nemsokára bekövetkezik, hogy indulunk. Egy szép napon beállít a kisfiúk, aki azóta már megemberesedett, sőt ráncai is vannak, akár egy vén embernek. Külsőleg. De belsőleg fiatal és élni akar. Szellemileg megváltozva és most mind elhiszi azt, amit Apuja azelőtt néhány évvel mondott a Szovjetunióról és a kommunizmusról. Most nemcsak elhiszi, de hirdeti is, mert meggyőződésévé vált. Na de erről otthon. Politikai előadást majd otthon tartok, egyúttal felvilágosító előadás is lesz.

Sokan azt mondják, hogy ez a néhány év itt fogságban sokat számít, vesztettünk, szó se róla, de ez alatt a néhány év alatt sokat is tanultam.

Megtanultam a népeket és annak becsületes munkás fiait tisztelni és becsülni. És hogy úgy mondjam, kellett is nekem, ez az élet iskolája, egyeteme volt.

Nagyon szépen kérem Anyukát és

Apukát, ügyeljenek magukra, nehogy betegek legyenek. Ha már ilyen hosszú ideig vártunk, akkor már ezt a kevés időt kivárjuk és viszontlátjuk egymást. Addig is kezeiket csókolja mindkettőjüknek *fiuk, Bandi*

Székelyudvarhelyi értelmiségiek is tiltakoztak Beate Kisikis kivégzése ellen

Világszerte nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy a monarcho fasiszta görög kormány koholt és be nem bizonyított vád alapján halálra ítélte Beate Kisikis asszonyt, a Görög-Szovjet Társaság elnökének, Kisikis egyetemi tanárnak feleségét. A világ demokratikus közvéleménye táviratok ezreibe tiltakozik ez ellen az ítélet ellen, mely súlyosabb egy gyilkosságnál és halálosan sújta Európa civilizációjának alapját.

Székelyudvarhelyi értelmiségiek is tiltakoztak Beate Kisikis kivégzése ellen és a következő táviratot küldték

Athénbe:

Sofulus görög kormányának

ATHÉN

Székelyudvarhelyi értelmiségiek a humanizmus nevében erélyesen tiltakozunk Beate Kisikis iszonyatos elítélése ellen és kérjük azonnali szabadlábra helyezését.

Akadályozzák meg a hős Leonidas hazájában ezt a barbárságot.

*Tompa László író,
Bányai János dr. geológus,
B. Baksa Mária író,
Bakóczy Károly tanár.*

Megkezdődött Székelyudvarhelyen a népi bírák jogi tanfolyama

A törvényszék nagytermében 12 ikén este 7 órakor kezdődött meg az a népi jogi tanfolyam, amelynek célja megadni a kellő jogi felvilágosítást a népi bírának, hogy minél fokozottabban tudjanak őröködni népünk érdekei és az igazság fölött. Az ünnepélyes megnyitáson képviseltették magukat az összes demokratikus pártok és munkásszervezetek, akik örömmel üdvözölték a tanfolyam gondolatát és biztosították azt minden támogatásukról.

A megnyitó ünnepségen Constantin Christache törvényszéki bíró ismertette a tanfolyam igazi hivatását és hívta fel úgy az előadók, mint a hallgatók figyelmét a komoly és odaadó munkára.

A tanfolyam 12 hétig tart és a tanfolyam hallgatóit alapos szakismerettel látja el. A tanfolyam végén a hallgatók vizsgát tesznek.

A tanfolyam igazgatója **B a r a b á s**

„Tavaszi zsongás“

cimmal 1. hó 16-án kulturestet rendezett a RDNESz udvarhelymegyei bizottsága. A feszült érdeklődéssel várt és a mozitermet zsúfolásig megtöltő előadás valóra váltotta a hozzáfűzött reményeket. A művészi hozzáértéssel összeállított táncszámok, a jó zenekíséret, a ruhák stílusos összeállítás és a színpad beállítása mind azt igazolják, hogy az est sikere alaposan és figyelemmel volt előkészítve.

Horváth Magda a Nap prólogjával nyitotta meg az előadást, stílusos beállítású látványos és nagyvonalú volt. Utána a Tündér és a négy pillangó következett. A Tündér szerepében György Klára a zenei ritmus átérzésének művészi kifejezője volt, nagyobb feladatokat is könnyen és tehetségesen oldana meg. Kedves volt Kénosi Klári is a fehér rózsaszerepében. Schaaser Richárd a legszebb virág szerepében szintén jót adott, habár magas lázzal játszotta végig a délu-

táni és esti előadást is. A kis pillangók, az ibolyák, a mályvák és napraforgók lendületes táncokkal ragadták el a közönséget. Színes és szép volt a kék buzavirágok és a piros pipacsok között a fehér ruhás fiatal fiúk, ugyszintén a piros rózsák tánca.

A legteljesebb elismeréssel kell megemlékeznünk a rendezőről is, aki bár a közönség tapsolva kívánta a megjelenését, még sem mutatkozott. A táncokat Popescu Margit tanította be, sok fáradsággal és nehéz munkával. A kosztümöket Kovács Domokosné tervezte és állította össze. Heteken át önfeláldozóan dolgozott az önkéntes munkavállalók segítségével, a rengeteg virág elkészítésén. Az összes próbákon, hónapokon keresztül, napról-napra ült a zongora mellett Császár Nusi zongoratanárnő, feláldozva idejét, hogy a táncokhoz a zenekíséretet megadja. A zenekar is önkéntes, lelkes munkavállalással járult hozzá az est sikeréhez.

Nem emelhetjük ki minden szereplő

nevét, sem azokat, akik munkájukat vették részt az előadás előkészítésében. De abból a lelkesedésből, amelylyel a közönség az összes számokat fogadta, kezdve a kis napközi otthonok lakói által megszemélyesített ibolyákon, végig a piros rózsák színes táncáig, meglátszott, hogy munkájukat mindannyian jól végezték és így az est sikere teljes volt.

Az előadást szerdán d. u. 4 órakor az ifjuság, este 8 órakor a felnőtt közönség részére, közkívánatra megisméltük. —r—

Munkaversenyek és újjáépítési versenyek jellemzik a május elsejei előkészületeket Udvarhely megyében

Járásonként, községenként munkaversenyekről, újjáépítési versenyekről tesznek jelentést a megye központjához.

Községi előjáróságok, szervezetek, nők, ifjak, iskolák akarnak egymáson túltenni. Eddig a Keresztur, Parajd és Udvarhely alsó járás küldte be jelentéseit.

Az előtűnk fekvő, lendületes és öntudatos munkát jellemző kimutatásokkal a helyszűke miatt csak a jövő számunkban foglalkozunk részletesen.

Irodalmi néptörvényszék

Április 24-én érdekes és ujszerű irodalmi élmény kínálkozik városunk lakóinak. A Szaktanács székházában irodalmi törvényszék elé állítják Alexej Tolsztojnak, a nagy szovjet-írónak »Kenyér« című könyvét. Maga a könyv is rendkívül érdekes, így már önmagában is méltó arra, hogy figyelmet szenteljünk neki. A nagy orosz forradalom hőskoráról szól. Rajta keresztül személyes ismerőseinkké válnak Lenin, Sztalin, Vorosilov és a Szovjet más vezető egyéniségei.

Különösen érdekes lesz azonban ezzel a művel egy irodalmi néptörvényszék keretében megismerkedni, annál inkább, mert az irodalmi törvényszék fogalmával is itt fog találkozni először az udvarhelyi közönség. A kultúra az új társadalmi rendben a népé. Az irodalmi törvényszék mintegy eleven kritika, közvetlen formában bírálja meg művet, hogy ezáltal is közelebb hozza azt a közönség széles rétegeihez. Vegyünk részt minél többen ezen a tárgyaláson, akár mint tanúk, — akik már olvasták a könyvet — akár mint hallgatóközönség, hogy ismerkedjünk meg vele.

— Külsőmunkatársainkat, alkalmi tudósítóinkat ismételtelen figyelmestetjük, hogy csak akkor számíthatnak kölleményüknek a legközelebbi számunkban való megjelenésére, ha az legkésőbb szombat reggelig hosszánk beérkezik. Később érkező köllemények már csak a következő számban jelenhetnek meg, főtéve, hogy lapunk szellemének és terjedelmének is megfelelőek.

SZÖVETKEZETI ÉLET

- Az udvarhelymegyei „Federale” közleményei -

ÁRU-OSZTÁLY

A haladó boltkezelő

A haladó boltkezelő teendői a forgalom növelése érdekében

Mindenek előtt szögezzük le, hogy szívvel, lélekkel és erős akarattal növelni lehet boltunk forgalmát és ezzel szolgálhatjuk úgy szövetkezetünknek, mint önmagunknak előhaladását.

Nagyon sokan vannak olyan boltkezelők, akik a mai nehéz viszonyok között sem tudják, vagy nem akarják megérteni, hogy hogyan kell a szövetkezeti pult mellett állani és ezt a fontos szövetkezeti hivatást szívvel, lélekkel és becsületesen betölteni.

Nem tudom elképzelni, hogy boltkezelőink rossz indulatból követnék el az oly gyakran felemlített hibákat, mert önmagának senki sem lehet ellensége. Már pedig, akik szándékosan és tudatosan esnek bele a legelemibb hibákba, nemcsak a szövetkezeteinknek, hanem önmaguknak is árthatnak.

Hivatásuk legteljesebb odaadással való végzése pedig első sorban is önmaguk érdeke, mert ettől függ, hogy az a kenyér, amely munkánk után asztalunkra kerül, fehérebb lesz-e? Lássuk tehát, melyek azok a feltételek, amelyek mellett nemcsak a napi kenyeret, hanem a szövetkezet megerősítésével jövőnket is biztosíthatjuk?

Melyek tehát elsődrendű kötelességeink?

Vevőinket szolgáljuk ki előrékenyen és becsületesen, hogy azt a bizalmat, amelyet belénk helyeztek, mindig ki is érdemeljük, és mindvégig megtarthassuk. Szövetkezetünket tartjuk állandóan tisztán, rendben, kifogástalanul, pormentes állapotban.

Ez nem nagy feladat, csak egy kis jóindulat és munkakészség kell hozzá, amiért az eredmény bőségesen kárpótolni fog. Ha a napi forgalmunk olyan erős, hogy napközben nem érünk rá többször is port törölni, az árut tollporlóval letörölni, úgy minden este zárás után csupán egy negyed órát áldozunk még ezeknek elvégzésére s akkor kötelességünk teljesítésének boldog tudatában, nyugodt lélekkel térhetünk pihenni, mert üzletünket rendben és tisztán hagytuk. Reggel ugyanez a teendők. Ne legyünk túl kényelmesek! Keljünk fel egy negyed órával korábban és az este félbemaradt munkát végezzük el üzletnyitás előtt, hogy mikor az első vevő belép, teljesen rendben találjon minket, üzletünkkel együtt. Rövid időn belül tapasztalni fogjuk, hogy milyen elsődrendű reklám lesz ez úgy magunkra, mint szövetkezetünkre nézve.

Napközben.

Egész napi teendők, kiszolgálásunk

közben is, teljesen tőlünk függ, hogy üzletünk rendben van-e vagy nincs? Ugyanis ha a helyéről levett árut a vevő kiszolgálása után rögtön a helyére tesszük vissza, és nem »visszadobjuk«, úgy üzletünket mindig kifogástalanul, rendben találja a vevő és az árut sohasem kell keresgélni.

Áruhiány-könyv pontos vezetése.

Elsődrendű kötelességünk az áruhiány-könyv pontos vezetése. Nem mellőzheti ezt egyetlen komoly és hivatása magaslatán álló boltkezelő sem, mert ha ebbe kifogyófélben levő áruját lelkiismeretesen és pontosan bejegyezi, nem kell félni, hogy »nincsent« kell árulnia, ami egyike a legsúlyosabb hibáknak és hanyagságnak. A hiány-könyv pontos vezetésével megkönnyítjük saját magunk munkáját. Nagyon fontos továbbá az, hogy az árukat csoportosítva és szakszerűen rendezzük el üzletünkben.

A Federálénkhöz behozott megrendelő lapokon is ugyanígy csoportosítva kell a megrendeléseket beírni.

Ugyanis közismert dolog, hogy Federálénknál az egyfajta áruk csoportosítva vannak és ha a megrendelésen az árukat ennek megfelelően írjuk össze, úgy a kiszolgálás egyszerre történhet meg s nem kell egy és ugyanazon áruért, ami, mondjuk, a raktár félreeső részében (pince, padlás) van elhelyezve, a kiszolgáló tisztviselőnek kétszer, háromszor járnia, ami csak idővesztést jelent és a gyors kiszolgálás hátrányára megy.

Hogyan vegyük át az árut?

Az árut, amelyet nekünk vasuton, autón vagy szekéren hoznak, mindig az ügyvezető igazgató jelenlétében a kísérő jegy vagy számla szerint vegyük át, alaposan átvizsgálva tételről

tételre, s minden árucikket pontosan mérjük le, vagy számoljunk meg. Ez azért fontos, mert meggyőződünk arról, hogy meg van-e minden áru úgy, amint az számlázva van s amelyekkel a boltkezelők számla szerint terhelve lesznek. Tévedések lehetnek, mert a tévedés emberi dolog. Előfordulhat, hogy többet, vagy kevesebbet számláznak le, mert a csomagolást is és a számlázást is emberek végzik. Mi a teendőnk ebben az esetben? Az, hogy ha hiány van és azt igazolni tudjuk, úgy jóváíratjuk visszáru-könyvben. Megértést, becsületességet tanúsítani minden ilyen esetben: ez legyen a jelszó.

Idénycikkek idejében való megrendelése

Ugyancsak elsődrendű kötelességeink közé tartozik az u. n. idénycikkek idejében történő beszerzése is. Nagy szolgálatot tesz ezen a téren a Szabadság c. lapban megjelenő »Áruosztály közleményei«, amely mindig jóelőre figyelmeztet az ilyen cikkek beszerzésére.

A megrendelésnél mindig az előbbi évben eladott mennyiség legyen az irányadó s így üzletünk tulszufsoltágát, ami a forgótőke lekötése mellett, az esetleges áresésnél anyagi veszteséget jelentene, elkerüljük. De ezzel elérjük azt is, hogy vevőközönségünk ilyen irányú szükségleteit fedezni tudjuk. Ezen cikkek beszerzését ne halogassuk, nehogy más üzletek megelőzzenek, ami számításunkat szintén keresztülhuzná. Mindig jó reklám az, ha a szövetkezet vásárlói egy-két héttel már korábban látják azokat a cikkeket üzletünkben, amelyekre szükségük van.

(Folytatjuk.)

TEJSZÖVETKEZETI-OSZTÁLY.

7. sz. KÖZLEMÉNY

A tej és tejszín hűtése

Ismét elkövetkezett az az időszak, melyben a tejüzemek nagyobb gondot kell, hogy fordítsanak a minőségi áru előállítására és ezzel biztosítsák maguknak a piacot. Jóminőségű pasztörözött vaj pedig csak úgy készülhet, ha a gyűjtőhelyről a tejszín édes állapotban érkezik a központi feldolgozó telepekre, a vajgyárakba. Bár a hideg idő még tart, már most gondoskodni kell minden gyűjtőhelyen arról, hogy a hűtőberendezések ismét használható állapotba kerüljenek. Éppen ezért, mert tudjuk, hogy az elmúlt években a csarnokok nem használták hűtőberendezéseiket, ezúton hívjuk fel figyelmüket a szükséges teendők minél hamarábbi elvégzésére.

Mindenekelőtt arra kell vigyázni, hogy a gazdáktól átvett tej feltétlenül édes legyen. A meleg idő beálltával a

leghelyesebb az esti és reggeli tejszedést bevezetni, de ahol ez nem volna lehetséges, ügyelni kell arra, hogy a gazdák az esti tejet ne töltsék össze a reggelivel akkor, ha esetleg az esti tejet nem hűtötték le kellőképpen, mert a savanyodásnak indult esti tej a reggelit is megsavanyítja. Annak idején fel kell világosítani a gazdákat arról, hogy az esti tejet főgymeleget eltenni nem szabad, mert a tej megsavanyodását csak a hűtés akadályozhatja meg. A hűtés sem óvja meg a tejet a végleges savanyodástól, mert az a tejsavbaktériumokat nem öli meg és ha a tej ismét felmelegszik, újból megindulhat a savanyodás. Amint tudjuk, a tejet szeparálás előtt fel kell melegíteni, a nyert tejszín tehát meleg lesz és ezért azt a csarnok kezelője tárolás előtt le kell hűtse, mert savanyodása éppen úgy megindul, amint a tejnél elmelegszik. A hűtés legegyszerűbb módja az, hogy a tejszín kannástól hideg vagy jeges vízbe állítjuk. Sok

helyen nyáron a kutba szokták leengedni, de a hűtésnek ez a módja nem tökéletes és ezért van az, hogy bár most még hideg van, a két-három napos tejszínnek mégis megsavanyodva érkeznek be a telepre. Azért nem tökéletes ez a hűtés, mert a tejszín nagy tömegben csak lassan hül le és közben a savanyodás megkezdődhetik. Nem is gazdaságos, mert a hidegvíz állandóan áramoltatni kell a medencén keresztül, a nagyobb mennyiségű tejszín pedig még a kut vizét is felmelegítheti.

Sokkal tökéletesebb a hűtés az úgynevezett bordás tejhűtővel, ami csaknem minden csarnoknál megvan. Ezekhez tartozik egy vízszivattyú, amivel a vizet a hűtő csövein keresztülvezetjük. A lehűtött tejszín kannákba töltve már el lehet helyezni hidegvizes edényben, vagy kutban.

Amennyiben akár a hűtő, akár pedig a vízpumpa hibás, azonnal gondoskodni kell azok kijavításáról, hogy szükség esetén használatképesek legyenek.

Telepünknel korlátozott mennyiségben rendelkezésre állanak a szövetkezetek számára alkalmas bordáshűtők, amelyeket díjmentesen készséggel kiadunk.

Amelyik szövetkezetnél nem volna ilyen bordás hűtő, jelentkezzen minél hamarabb telepünknel.

8. sz. KÖZLEMÉNY

Tejszövetkezeteink 1947. évi mérlegeinek elkészítése után azonnal fel kell vezetni az 1948. évi könyvelési anyagot is. Felszólítjuk tagszövetkezeteinket, hogy a könyvelési anyagot haladéktalanul juttassák be a székhelyudvarhelyi könyvelési irodánkhoz, amely egyelőre még a Petőfi-utca 7 szám alatt, a régi kirendeltségi helyiségben működik.

Be kell hozni a régi pénztárkönyvet, akár annak pontos másolatát. Bér munkás szövetkezeteinknél igen egyszerű dolog a pénztárkönyv lemásolása, mert bevételben csak a jutalékösszeg szerepel. Ezzel szemben a kiadási oldalon pontosan fel legyen tüntetve minden kiadási tétel. Ezek a szövetkezetek a tejáratokat sem bevételben, sem kiadásban nem könyvelik.

A jövőben minden külön felszólítás nélkül minden hónap végén, amikor a havi elszámolást elvégezték, küldjék be a pénztárkönyv másolatát. A könyvelési iroda készíttetni fog *pénztárjelentés* nyomtatványokat, aminek kiadási és bevételi oldalai lesznek, amelyekbe majd könnyű lesz bemásolni a pénztárkönyvet és havonként beküldeni könyvelés végett.

A január, február és március havi pénztárjelentést (pénztárkönyvet vagy ennek másolatát) legkésőbb 28-ig küldjék be Székelyudvarhelyre, akár a vajgyárhoz.

Szövetkezeti üdvözléssel:
„Transsylvania” Vajgyár
Székelykeresztúr
Tekonczia A. s. k.

UMGISz-közlemények.

Soc. Com. de Stat az UMGISz Szövetségnek a következő árukat utalta ki, melyek megérkeztek és árusításukat f. hó 20-ával megkezdjük.

5.000 méter karto, 1.000 méter zefír, 250 pár női félcipő és 50 pár gyerekcipő.

További kiutalásokat várunk, úgy mint: amerika (sárga vászon), pouplin, crepe de chine, dokk, selyem harisnya, férfi zokni, Bemberg selyem, bélés-selyem és férfi cipő.

Az új pontkönyvek kiosztása megkezdődött, ezúton is felhívjuk tagjaink figyelmét, aki még nem egészítette volna ki részvényét 1000 lejre, úgy azt e hó folyamán feltétlenül egészítse ki, ellenkező esetben nem áll módunkban az új pontrendszer alapján kiszolgáltatni.

A márciusi olejat f. hó 21-ig, míg a szappant 24-ig (pipere és mosószappan) aki még nem vette volna ki, az feltétlenül vegye ki. Április és május hónapokra is az olajosítás f. hó 22-vel megkezdődik.

Felhívás

Az „Umgisz” az Udvarhelyi Munkások Gazdasági és Ipari Szövetkezete a Székelyudvarhely Kossuth-utca 29 szám alatti Szövetkezet felhívja tagjai figyelmét, hogy 1948 április 24-én délelőtt 10 órakor a Szaktanács termében Kossuth utca 42 sz. rendes közgyűlést tart, melyre tagjait meghívja.

Ha azonban a fenti napon a tagok szükséges számban nem jelennek meg, a közgyűlést ugyanazon a helyen s ugyanabban az órában 1948 április hó 25-ik napján tartja meg, amikor tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára a közgyűlés határozatképes lesz. Székelyudvarhely, 1948 április 6.

Az igazgatóság elnöke:
Szilágyi Árpád s. k.

Gyümölcsíz

55% cukortartalommal
kg. 206 lej
UMGISz Szövetkezetben

A szerdai zenekari hangverseny,

amelyet a görög szabadságharcosok felségélyezésére a Megyei Szaktanács rendezett, a közönség rendkívüli érdeklődése mellett folyt le a városi moziteremben.

A Kónya János vezetésével működő, egyesített zenekarok tudásukhoz képest a legjobb akaratral, gonddal készültek a hangversenyre, ami meg is látszott teljesítményükön, melynek során olyan műveket, mint Rossini Se villa borbélyának nyitánya, Csajkovszkij Románca, szabatosan, általános tisztelettel kelve adták elő. A közönség ugyancsak nagy tetszéssel, szeretettel fogadta a népszerű Dénes Nándor sok finomsággal megszerkesztett Fantáziájának a bemutatását, valamint a műsor egyéb részleteit.

Kifogásunk inkább csak a műsor összeállításának némi egyenetlenségeire vonatkozik és főképpen arra, hogy abból eredeti népdalaink hiányoztak. Ezek megismerését és művelését a jövőre figyelmébe ajánljuk népszerűségeinknek.

SPORT

Megalakult az UMTE kerékpár és motorkerékpár szakosztálya

F. hó 11-én az Udvarhelyi Munkások Testedző Egylet szakosztályainak száma eggyel gyarapodott. A megyében igen nagy létszámban levő kerékpáros és motorkerékpáros hivatott az új szakosztály a népi sport céljainak megfelelően összefogni. Ez alkalommal felhívjuk megyénk kerékpárosait és motorkerékpárosait, lépjenek be az újonnan alakult szakosztályba, és vegyék ki részüket ezen szakosztály munkájából. Jelentkezéseket Sántha Rudólt szakosztály-elnöknél szíveskedjenek eszközölni.

Szakosztályi tagjaink figyelmét felhívjuk arra, hogy lehetőség nyílik kerékpár, gummi és más alkatrészek iránysorsára. Szükségletüket szíveskedjenek a szakosztály elnöknel sürgősen bejelenteni.

F. hó 16-án d. u. 7 óra között tartotta az UMTE kerékpár és motorkerékpáros szakosztály első edzését a tagok nagyszámu részvétele mellett. A közönség tetszésnyilvánításától kísérve zajlott le az első jó sikerült edzés.

DIÁKSPORT

Labdarugás.

Ref. kollégium—kereszturi tanítóképző 4:1 (2:1). Változatos és szép mérkőzés után a kollégium csapata fölényes győzelmet aratott Papp (2), Lukács és Binder góljaival.

Ref. kollégium—segesvári román liceum 3:1 (1:1). A két tartalékkal játszó kollégium csapata lelkes játék után újabb és megérdemelt sikert ért el. A gólok Binder (2) és Lukács osztokodtak. A mérkőzés igazi megnyilatkozása volt a román-magyar barátság gyakorlati megvalósításának.

Kézilabda.

Ipari liceum—kereszturi tanítóképző 3:2 (1:2). Az erőteljesebb csatárjátékot mutató ipariskola megérdemelt győzelmet aratott a mezőnyben jobban játszó ellenfele fölött Kosztolányi és Luka (2) góljaival.

Woley-bal.

Székelyudvarhelyi St. O. Iosif liceum—segesvári román liceum 3:0 (15:4, 15:8, 15:7). Gyönyörű játék után megérdemelt és fölényes győzelmet aratott az udvarhelyi román liceum ifjúsága.

Arsenal—Auto Sport 9:6 (5:2)

Nagyszámu közönség előtt játszották le az első kézilabda bajnoki mérkőzést. A mindvégig nagyiramu mérkőzést Holczerger játékvezető rosszindulatu ítéletei tarkították. A tartalékolva kiálló udvarhelyi fiúk kis szerencsével az 5:5 állásnál maguk javára fordíthatták volna a mérkőzést, a jobban és szebben játszó Arsenal szemben.

A Bieleben megtartott balkáni sportkonferencia határozata értelmében a június 15-től 30-ig Budapesten sorra kerülő városok közötti kézilabda-tornára a Sportul Popular véleménye szerint legmegfelelőbb a romániai viszonylatban első helyen álló Székelyudvarhelyi Auto Sport Kézilabda csapata. Ez városunk legelőkelőbb kö-

zönsége körében nagy örömet váltott ki. Eme ténykedésével fővárosunk is elismeri városunk szakszervezeti sportjának hatalmas fejlődését.

Kóhalom—UMTE 2:1. Az UMTE tartalékkal felálló labdarugó csapata váratlan vereséget szenvedett Kóhalomban bajnoki mérkőzés keretében.

Marosvásárhelyről érkezett telefon jelentés szerint az UMTE nagy hír névnek örvendő teke csapata győzelmet aratott és így Aradon küzd tovább az országos döntőben.

Meghívó

A székelyudvarhelyi Kereskedő Társulat 1948 április 25-én d. e. 10 órakor a társulat Székelyudvarhely, József Attila-utca 2 szám alatti helyiségében tartja évi rendes közgyűlést.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári beszámoló a társulat 1947 évben kifejtett működéséről.
3. A pénztáros jelentése.
4. A gazda jelentése.
5. Az 1948/1949 évi költségvetés előterjesztése.
6. A kiküldött ellenőrző bizottságok jelentése és a választmány felmentvényének a megadása.
7. A régi vezetőség lemondása.
8. Indítványok.

Indítványok a közgyűlés megtartása előtt 8 nappal a társulat vezetőségéhez írásban adandók be. Határozatképtelenség esetén a közgyűlés, tekintet nélkül a jelenlevő tagok számára, 4 nappal később 1948 április 29-én lesz megtartva ugyanabban az időben a társulat helyiségében.

Székelyudvarhely, 1948 április 15.

A választmány.

Udvarhely vármegye Megyefőnöksége
Közigazgatási osztály

Szám: 3172—1948.

HIRDETMÉNY

Udvarhely vármegye megyefőnöksége pályázatot hirdet a megyefőnökségnél üresedésben lévő alábbi állások betöltésére:

- Egy technikai osztályvezető állás,
- egy alorvosi állás,
- négy irtóki állás,
- egy gépiró állás,
- egy főtelefonista állás,
- egy altiszt állás,
- hat kocsi állás,
- négy műszaki vezetői állás,
- három utbiztosi állás,
- három utóri állás,
- három gépkocsivezetői állás.

A főtelefonista és telefonista állások betöltésénél előnyben részesülnek a gépirást tudó személyek.

Akik ezen állások valamelyikét elfoglalni óhajtják, a tisztviselői törvényben előírt okmányokkal felszerelt kérelmüket jelen pályázati hirdetés megjelenésétől számított 15 nap alatt terjesszék be a megyefőnökséghez.

A kérelem fel nem szerelt vagy a fent jelzett határidőre be nem terjesztett kérvények nem vehetők figyelembe.

Székelyudvarhely, 1948 április 15.

Szilágyi Ignác, megyefőnök.

Demeter Andor, közig. ü. o. f.

Dolgozik a székely-szentmihályi ifjúság

Falujárásunk alkalmával megállapítottuk, hogy falvaink ifjúsága szépen dolgozik. Egyes falvak öntudatosabb ifjúsága egymást közt versenyezve, igyekezik kitűnni, illetve több, jobb és szebb munkát végezni. Ilyenek a székelyudvarhelyi ifjak is, akik szindarabos bálók és műsoros esték megrendezéséből begyűlt jövedelemből a szinpadot kijavították, s arra új kuliszafalakat festettek, ami 10.000—15.000 lejbe került. Azonkívül az ifjak a helyiséget sajátkezűleg kívül-belül bemészelték és deszkát vásárolva bekerítették, példát mutatva ezzel a többi falvak ifjúságának is. Zs. D.

x Malenita Leo névre szóló 502 számú Buletin es okmányok elveszték. Megtalálójá adja le a székelyudvarhelyi rendőrségen.

x Eladó egy három kövű vízimalom. Érdeklődés Homoródszentmárton, postahivatal.

x Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik felejtethetetlen jó édesanyánknak, özv. Balási Mihályné temetésén megjelentek, vagy a halálozás alkalmakor részvételeiket fejezték ki, ezúton mondunk köszönetet. Külön köszönetet mondunk az Otáregyletnek, az asztalos szakosztálynak a temetésen zászlóval történt megjelenéséért. A gyászoló család.

x Vadonatuj Singer, sülyesztő varrógép, modern Orion super rádió sürgősen eladó. Sántha, Kossuth u. 40.

x Eladó egy kétjáratu, szabadonlengő síkszita, egy közponifutó. Cím: Farkas Mózes malomtulajdonos, Felsőboldogfalva. 1—4

x Hazasság céljából megismerkedném olyan nővel, akinek 40.000 lej hozománya van. Válaszokat >46 évesek jeligére a kiadóhivatalba kérek.

x Adományozás. Bardoczi Miklós székelyudvarhelyi lakos, a medgyesi Karos bőrgyár megbízottja, 24 kiló talphulladékot adott a szegény, árva gyermekek részére, amiért hálás köszönetet mond: az állami gyermektelep vezetőségére.

Republica Populară Română
Judecătoria mixtă Odorhei

Dos. Nr. 84—1947.

Soția lui Pakot Menyhárt din Lupeni jud. Odorhei prin cererea înreg. la Nr. 229—1947, a cerut declararea morții prezumate a dispărutului Pakot Menyhárt din Lupeni jud. Odorhei, care fiind concentrat plecând pe front a murit în timpul războiului în Egerbegy, județul Tordaaranyos în anul 1945.

Inviám pe cei cari au știți despre dispărut să anunțe Parchetul Tribunalului Odorhei care face cercetări.

Odorhei, la 6 Aprilie 1948.

Judecător șef, Dr. Balogh Iosif.

Grefier, Irma Balázs.

Értesítés

Az Első Udvarhelyi Gyapjufonóda, Baromvásártér 3. sz. alatt, vállal ványolást bármilyen posztóra, fonást berke és merinó gyapjura, fésülést szálas gyapjura is. 3—3

Nyomatott a >Szabadság< könyvnyomdában Székelyudvarhelyen.